Poštnina plačana v gotovini Maribor, četrtek 16. februarja 1933 Štev. 38 Leto VII. (XIV.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2456
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Sožitje med Slovenci in Nemci

K UVODNIKU »CUI PRODEST?« GRAŠKE »TAGESPOSTE«.

Pod naslovom »Cui prodest?« je objavila večerna izdaja graške »Tagesposte« 14. t. m. uvodnik, datiran iz Celovca, v katerem se ukvarja s pisanjem slovenskega tiska o obisku domobranskega državnega podtajnika majorja Feya na Koroškem in o spomenici, katero naj bi mu bil izročil velikovški župan dr. Pötsch. O tej zadevi smo napisali uvodnik tudi mi, in sicer na podlagi virov, ki so nam bili na razpolago. Dunajska zvezna vlada je že takrat čutila potrebo podati izjavo, v kateri je naglasila, **da o predlogu glede oropanja koroških Slovencev vseh nacionalnih, kulturnih, političnih in gospodarskih pravic ne more biti govora, obenem pa sploh zanikala, da bi vsebovala po dr. Pötschu majorju Feyu izročena spomenica take zahteve.** Na isto stališče kakor dunajska zvezna vlada, se postavlja tudi uvodničar omenjene številke »Tagesposte«.

O zadevi se ni pisalo samo pri nas v Sloveniji, temveč tudi po ostali Jugoslaviji, po Avstriji in celo češki in drugi listi so zabeležili prvotno vest v enaki obliki, kakor je služila nam za naša izvajanja. Po vsem tem je malo verjetno, da bi bila popolnoma iz trte izvita. Resnica bo najbrže taka, da je velikovški župan dr. Pötsch res izročil majorju Feyu tako spomenico, **da pa sta se tako koroška kakor dunajska vlada prestrašili posledic in sta jo zato skušali zatušati.** Razburjenje, ki se je polotilo koroških Slovencev, je bilo tako veliko, da je bila pomirjevalna izjava z novim zagotovilom očuvanja vsaj sedanjih svoboščin nujno potrebna. Pri tem pa je uvodničar graške »Tagesposte« pozabil povedati, da noben slovenski list ni dolžil takih peklenskih naklepov napram koroškim Slovencem **niti celovške deželne niti dunajske zvezne vlade, temveč le heimwehrovce in narodne socialiste!** Mi smo n. pr. izrecno pokazali na usodo, »ki jo pripravljajo koroškim Slovencem hlapci italijanskega fašizma v Avstriji«. Izvajanja člankarja se torej naslanjajo na odmev, ne pa na začetek aiere kot take, so pa vendar zanimiva in nas vesele. Zlasti pa nas veseli sledeči odstavek:

»Pred vsem je treba ugotoviti, da omenjena spomenica sploh ne eksistira. Očitana vsebina te neeksistirajoče spomenice ne bi pomenila nič manj in nič več kakor popolno oropanje koroških Slovencev vseh pravic, političnih in gospodarskih. **Pomislimo le, katera stranka bi v državnem zboru glasovala za zakon, ki določa razpustitev druge politične stranke, ustavitev njenega tiska, razpustitev slovenske »krščanske socialne« zveze in zveze zadrug ter zaplenitev premoženja?** Niti za časa najostrejših bojev med Slovenci in Nemci na Koroškem se niso razpuščala nobena društva, ustavljali listi in zaplenjevala premoženja. Prav sedaj, v sedanjem času, naj bi se uveljavil tak aktivizem, ki je v demokratični državi absolutno nemogoč? Pri količkaj zdravi pameti na to sploh ni mogoče misliti! **Komu naj zato koristi hujskanje?** Obojestranskim narodnim manjšinam, državam? **Ne, le nekaterim ljudem, ki hočejo ob nemiru pogrevati svojo juho.** Tem pa se morajo roke odstraniti od takega dela **na tej in na oni strani!«**

Uvodničar »Tagesposte« priznava prav z zadnjim stavkom, da eksistirajo taki ljudje **tudi v Avstriji — in na te smo mislili!** Ti so skuhali to juho, ti so napravili načrt in predlog za oropanje koroških Slovencev vseh človeških pravic. Proti tem smo se dvignili, in če se dviga sedaj proti njim celo sam avstrijski tisk z obema vladama, koroško in dunajsko, **nas to navdaja z odkritim zadovoljstvom.** Če bi se tako postopalo v vseh primerih in bi se trezno in razborito obravnavala vsa medsebojna vprašanja, **potem ne bi bil mogoč med Slovenci in Nemci samo modus vivendi sosedov, ampak bi vzrastlo lahko tudi med sebojno iskreno prijateljstvo, ki bi koristilo obema narodoma.** Toda žalibog moramo le prečesto ugotoviti, da se v Avstriji daje vsaj tajna, če ne že docela javna potuha raznim elementom, ki skušajo ob **»nemiru in sporu med Slovenci in Nemci ter sploh med Jugoslavijo in Avstrijo kuhati svojo juho!«**

Mi smo bili vedno za odkrit in pravičen sporazum, zahtevali pa smo in zahtevamo **spoštovanje svoje slovenske posesti doma in na oni strani meje v Avstriji, zahtevali pa obenem tudi, da se dajo koroškim Slovencem v šolskem oziru vsaj enake ugodnosti, kakor so jih deležni Nemci v naši državi povsod tam, kjer so kompaktno naseljeni.** Po tej poti se daje čez noč odstraniti vse ograje, ki dele naša čuvstva in jim branijo do iskrenega sosedstva in sožitja!

Ponesrečen atentat na Roosevelta

NAPAD ITALIJANSKEGA ANARHISTA ZANGANARA. ČIKAŠKI ŽUPAN ČERMAK SMRTNONEVARNO RANJEN. A TENTATOR OBŽALUJE, DA SE MU ATENTAT NI POSREČIL.

NEWYORK, 16. februarja. **Kakor poročajo iz Miamija na Floridi, je bil sinoči izvršen na novo izvoljenega predsednika Zedinjenih držav Roosevelta revolverski atentat v trenutku, ko je po končanem govoru množici sedel v svoj avtomobil. Italijanski anarhist Giuseppe Zangaunara je oddal nanj pet strelov, ki so pa zgrešili cilj. Smrtno ranjen je bil le čikaški župan Čeh Čermak, ki se v bolnišnici bori s smrtjo. Neka žena je dobila dva strela v trebuh, dva moška sta bila ranjena v glavo, dočim je neka četrta oseba bila lažje ranjena. Atentatorja je hotela razjarjena množica inčati, kar je policija jedva preprečila. Atentator je izjavil, da obžaluje neuspeh atentata, saj je mislil, da se mu bo sedaj bolje posrečil kakor pred desetimi leti, ko je hotel ubiti italijanskega kralja Viktorja Emanuela.**

NEWYORK, 16. februarja. **Vest o atentatu na predsednika Roosevelta v Miamiju je izzvala tukaj ogromno senzacijo. Listi zahtevajo najstrožjo obsodbo atentatorja. Splošno zanimanje je posvečeno smrtno ranjenemu chicaškemu županu Čermaku, s čigar tragično usodo sočuvstvuje ves ameriški narod. Le malo je verjetno, da bi se zdravnikom posrečilo rešiti življenje župana Čermaka.**

Pred vojno med Japonci in Kitajci

JAPONSKA ŠE NE IZSTOPI IZ DRUŠTVA NARODOV. PRIPRAVE ZA OFENZIVO V JEHOLU.

TOKIO, 16. februarja. **Dopisnik Reuterjevega urada se je obrnil na japonsko zunanje ministrstvo, da se informira o možnosti izstopa Japonske iz Društva narodov. Dobil je obvestilo, da bi mogla Japonska izstopiti le tedaj, če bi Društvo narodov sprejelo poročilo odbora devetnajstorice, pač pa bi dala Japonska še pred izstopom na to poročilo svojo protiizjavo.**

PEKING, 16. februarja. **Tukaj prevladuje splošno mnenje, da je krvava vojna med Japonsko in Kitajsko neizbežna. Kitajski tisk piše, da je finančni minister nankinške vlade zbral v Pekingu za vojne namene 20 milijonov dolarjev, bančniki v Pekingu in Tientsinu pa so s svoje strani ponudili vladi še nadaljnih 5 milijonov. Po kitajskih poročilih iz Mandžurije je zbrana tam kaj velika japonska armada, ki je koncentrirana na jeholski meji. Japonci pa napovedujejo, da bodo pričeli ofenzivo približno 26. t. m. in bi bila po japonskem računu končana že 1. marca, torej ob prvi obletnici ustanovitve samostojne mandžurske države. Ker Japonci izjavljajo, da ne bodo razširili svojih vojnih operacij onstran kitajskega zidu in da smatrajo kitajski zid kot definitivno južno mejo Mandžurije, se kitajski tisk boji, da bode Japonci zasedli razen Jehola tudi še Suligan, del Kanjua, provinco Šangsi, Mongolijo in Sinkiang.**

Vojna med Kolumbijo in Perujem

Odpoklic poslanikov. Prve bitke pri Leticiji ob veletoku Amazoni. Uspehi Kolumbije.

BOGOTA, 16. februarja. **Reuterjev dopisni urad poroča, da je kolumbijska vlada že naročila svojemu poslaniku v Limi, naj zahteva pri perujski vladi potne listine. Dolgo pričakovani spopad med perujskimi in kolumbijskimi četami se je pričel predvčerajšnjim pri Leticiji. Obe državi sta že odredili splošno mobilizacijo. Kolumbijska vlada je prejela včeraj od svojega generala Coboja obvestilo, da je bilo kolumbijsko bojno brodovje na veletoku Amazoni napadeno in bombardirano no perujskih bojnih letalih, ki so jih pa kmalu pregnala kolumbijska, ki so priletela na pomoč svojemu brodovju. Nato je kolumbijsko brodovje obstrelievalo leticijsko pristanišče. Kolumbijske čete so baje že zasedle perujsko mesto Tarapaca, ki leži blizu Leticije.**

Mussolini demantira

RIM, 16. februarja. **Včeraj zjutraj je imela italijanska vlada sejo v palači Viminale. Kakor je razvidno iz uradnega poročila o poteku, se je predsednik Mussolini v začetku dotaknil mednarodnega položaja in nato načel zlasti zunanjepolitična vprašanja. Ob tej priliki je naglasil, da so vesti o neki tajni vojaški pogodbi med Italijo, Nemčijo in Madžarsko popolnoma neosnovane in izmišljene.**

Jouvenelova pogajanja

PARIZ, 16. februarja. **Agencija »Havas« poroča iz Rima: Francoski poslanik de Jouvenel je izjavil, pobijajoč nasprotne vesti nekega tujega tiska, da ni dal nikoli francoskim novinarjem kakršnihkoli informacij glede tajnih zvez Italije z drugimi državami in glede prodaje italijanskih vojaških letal Madžarski. Te vesti, ki so se razširile v javnosti, vzbujajo le presenečenje. Dalje še sporoča agencija »Havas«, da se pogajanja z italijansko vlado, ki jih je začel de Jouvenel takoj, čim je nastopil svoje sedanje mesto, redno nadaljujejo. Doslej so bile izmenjane misli splošnega značaja in se vodijo pogajanja v polni obojestranski lojalnosti.**

KRIZA BELGIJSKE VLADE.

BRUSELJ, 16. februarja. Vlada je včeraj podala ostavko, ki je pa kralj Albert ni hotel sprejeti. Danes se je vlada sestala k seji, da se posvetuje o položaju in o korakih, ki naj bi jih storila.

BONCOURJEV ODHOD IZ ŽENEVE.

ŽENEVA, 16. februarja. Francoski zunanji minister Paul-Boncour je imel daljši razgovor z angleškim državnim podtajnikom Edenom, nakar je takoj odpotoval nazaj v Pariz.

BOLGARSKI URADNIKI BREZ PLAČ.

SOFIJA, 16. februarja. List »Zora« ugotavlja, da država svojemu uradništvu ni izplačala plač že 4 mesece in objavlja obenem predlog, kako naj bi država poravnala svoje obveznosti napram uradništvu.

Ogromen bančni polom v Ameriki

OZADJE MORATORIJA V DRŽAVI MICHIGAN. V AFERO JE ZAPLETEN TUDI FORD S PODJETJI.

NEWYORK, 16. februarja. **V zvezi z vestmi o osemdnevnem bančnem moratoriju v državi Michigan se doznava, da ima zadevni odlok državnega guvernerja velik pomen za splošne ameriške razmere, ker je v tej državi koncentriran velik del ameriške veleindustrije, predvsem avtomobilskih veletovarn Forda. Chryslerja in General Motors. Moratorij je zadel v živo okrog 600 bank s kapitalom nad poldrugo milijardo dolarjev. Moratorij je neposredno izzvala finančna kriza Guardian Trust Company v Detroitu, ki je najvažnejši denarni zavod v michiganski državi in čigar 60milijonsko glavnico kontrolira Ford. Guverner dela za moratorij odgovorno Ford Motors Company, ki je hotela iz zavoda dvigniti svoj kapital in je odklonila prednost manjšim upnikom. Na guvernerjevo obtožbo Ford še ni odgovoril. Vsa avtomobilska industrija je z moratorijem nedvomno težko prizadeta, ker je imela v michiganskih bankah vloženo večino svojega kapitala. To domnevo potrjuje tudi dejstvo, da so Fordove tovarne zaenkrat sicer še izplačale plačo svojim 36.000 delavcem, ki jih trenutno še zaposlujejo, toda samo z denarjem, ki so ga dvignile pri newyorških bankah. Položaj bodo skušale sanirati ostale velike ameriške banke, ker bi sicer nastala finančna katastrofa v vseh Združenih državah. S tem bi bila seveda ogrožena tudi splošna finančna varnost Amerike.**

Dnevne vesti

Visoko priznanje mariborski narodni dami. Mnogozaslužna predsednica mariborskega francoskega krožka ga. Marija Maistrova je odlikovana s komanderskim križcem reda »Nichan Iftikhar«. Visoko odlikovanje bo odlični dami izročil te dni osebno v Mariboru konzul Francije iz Ljubljane. K visokemu odlikovanju in priznanju izrekamo tudi mi ge. Maistrovi iskrene častitke!

Napredovanje v profesorski službi. V višjo položajno skupino so napredovali: Evgen Vavken, Ivan Favaj, profesorja na tukajšnji klasični gimnaziji, nadalje Mirko Sevnik, Janez Bogovič, Pero Cestnik in France Ravnikar, profesorji na tukajšnji realni gimnaziji; dr. Rudolf Perhavec, Ervina Ropasova, Ernestina Nemaničeva, Simon Milač, profesorji na tukajšnjem državnem učiteljišču. V višjo skupino sta napredovala Rudolf Rakuš, predmetni učitelj na državni trgovski akademiji v Mariboru in Anton Osterc, učitelj tukajšnje deške meščanske šole.

Iz davčne službe. Napredovali so: Fr. Gril v Slovenski Bistrici, Josip Šprah v Prevaljah, Simon Firer v Ptuju in Ludvik Klinc v Dornji Radgoni.

Poroke. V zadnjem času so stopili pred oltar: Štefan Macuh, soboslikar in Antonija Magdičeva, kuharica; France Premrou, pehotni narednik in Zorica Šturmova, zasebnica; Štefan Kovač, delavec in Terezija Šinkova, delavka; Herman Naglost, orožniški narednik in Marta Šošnerjeva, zasebnica; Ivan Potrč, zasebni uradnik in Olga Hallerjeva, zasebna uradnica; Štefan Štiblar, posestnikov sin in Anica Šiftarjeva, gostilničarjeva hči; Adolf Šantel, pekovski pomočnik in Marica Zavčeva, prodajalka; France Vrabl, orožniški podnarednik in Marica Gomilarjeva, zasebnica; Matej Čirik, voznik in Marija Tomšetova, dekla; Fr. Kocbek, delavec in Terezija Novakova, delavka; Franc Čep, kovač državne železnice in Štefka Stergarjeva, tovarniška delavka. Bilo srečno!

Zadnja pot kardinala Frühwirtha. Truplo pokojnega kardinala Frühwirtha je bilo prepeljano včeraj popoldne v salonskem pogrebnem vozu iz Rima v pokojnikov rojstni kraj, k Sv. Ani na Igu, tik ob naši severni meji. Žalne svečanosti za pokojnim kardinalom so bile na Dunaju, v Brucku in Gradcu. Na zadnji poti so spremljali visokega cerkvenega dostojanstvenika odlični cerkveni zastopniki, med katerimi je bil mariborski pomožni škof g. dr. Tomažič. Pogreba se je udeležil tudi predsednik avstrijske republike Miklas, zvezni kancelar dr. Dollfuss in ostali odlični predstavniki avstrijskega javnega življenja.

Za lesene hišice je v Mariboru veliko zanimanje. Odbor akcije za gradnjo lesenih hišic je otvoril včeraj svojo pisarno v Narodnem domu. Pokazalo se je, da je v Mariboru za gradnjo lesenih domov izredno veliko zanimanje. Že prvi dan je iskalo informacij in nasvetov okrog 100 zanimancev, ki imajo resen namen graditi že spomladi lastne strehe. Ker so stroški za vzdrževanje uradnega lokala in moči precejšnji, in nima odbor posebnih razpoložljivih sredstev, bodo uradne ure samo še 14 dni.

Abiturienti trgovske akademije! Pridite polnoštevilno k današnjemu sestanku, ki bo zvečer ob 20. uri pri »Zamorcu«. Namen sestanka je razpravljati o ustanovitvi Društva abiturijentov trgovske akademije!

Nova telefonska relacija. Z današnjim dnem je bil otvorjen telefonski promet med Mariborom in Solunom. Pristojbira za 3 minutni govor znaša podnevi 117 Din, ponoči pa 720 Din.

Mestno načelstvo v Mariboru razglaša, da bo 18. t. m. v pisarni mariborske garnizijske uprave v vojašnici »Vojvode Mišića« prva ustmena licitacija nabave mesa za potrebe vojske mariborske garnizije od 1. IV. do 30. IX. 1933. Pogoji so na vpogled pri mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11, pritličje.

Polovična vožnja na železnici od 18. do 28. febr. do železniških postaj na progi Hoče—Maribor—Sv. Lovrenc na Pohorju. Prireditve mariborskega smučarskega kluba. Informacije in potrdila prisostvovanja pri: Mariborskem smučarskem klubu. Maribor, Jurčičeva ulica 8 (Stojec) in pri Putniku, Maribor.

Iz društva jugoslovanskih državnih upokojencev v Mariboru. Na ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika novega društva upokojencev splošno priljubljeni in odlični borec za pravice upokojencev dvorni svetnik g. V. Kronvogl. Veliko zanimanje upokojencev za društvo ter agilen in vešč odbor jamčijo, da bo novo društvo uspešno delovalo v korist svojih članov. Do sedaj je pristopilo k društvu še 274 članov. Vljudno pa so vabljeni tudi vsi ostali državni upokojenci, da pristopijo k društvu in tako manifestirajo svojo tovariško solidarnost.

Vabilo na recitacijski popoldan, ki ga priredi v soboto 18. t. m. ob 15. uri v dvorani državnega učiteljišča literarni odsek Združenja mariborskega učiteljskega naraščaja (UMUN). Sodeluje osem mladih! Odbor.

Društvo industrijalcev in veletrgovcev v Ljubljani. Dnevni red VIII. rednega občnega zbora dne 20. februarja 1933: 1. Nagovor in poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Predlog odbora za spremembo društvenih pravil. 6. Predlog odbora, da se v okviru društva ustanovi poseben evidenčni oddelek o občem kreditnem stanju trgovskih podjetij v državi. 7. Razni predlogi odbora za ureditev perečih gospodarskih vprašanj. 8. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil). 9. Razno. Občni zbor je sklepčen, če je prisotna na njem vsaj tretjina društvenikov ter odloča z večino glasov. V primeru enakosti glasov obvelja mnenje, kateremu pristopi predsedujoči, ki sicer ne glasuje. Če občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, bo **pol ure kasneje nov občni zbor,** ki bo sklepal o zadevah, stavljenih na dnevni red prvega občnega zbora, brez ozira na število navzočih društvenikov (§ 12. pravil). Volitev odbora in nadzorstva se izvrši po listkih. Volitev per acclamationem pa je vkljub temu dopustna, če temu ne ugovarja noben na občnem zboru navzoč član. — Volilna pravica se izvršuje osebno ali po pooblaščencu izmed društvenih članov, ki se izkaže s pismenim pooblastilom. Vendar sme en član imeti največ tri pooblastila (§ 14. pravil).

Tujski promet. V prvi polovici februarja se je priglasilo pri tukajšnjem zglaševalnem uradu 648 tujcev. Od teh je bilo 167 inozemcev, in sicer 47 oseb z Dunaja, 13 iz Gradca in 107 drugih.

Mariborski pododbor združenja rezervnih častnikov in bojevnikov priredi v četrtek 16. t. m. ob 20. uri v dvorani hotela »Zamorec« Maribor, Gosposka ulica, predavanje z naslovom **»Plinska vojna«.** Predava naš član g. prof. Franjo Škof. Vabljeni naši člani in prijatelji združenja!

Slovensko lovsko društvo v Mariboru priredi 18. in 19. t. m. skupni prijateljski izlet k Pohorskemu domu. Udeleženci se odpeljajo v soboto ob 14. uri z avtobusom na Reko in od tam odidejo peš k Pohorskemu domu. Za manj turistično trenirane lovce bo na Reki pripravljenih 8 konj za jahanje. Na Pohorskem domu priredi lovsko društvo tekmovalno streljanje z malokalibrsko puško. Udeleženci se naj prijavijo do 16. t. m. na naslov: Ing. Albin Černe, mestni gradbeni urad, tel. štev. 22-36.

Iz delovanja društva »Nanos«. Notranje delo v društvu je dodeljeno posameznim društvenim odsekom, izmed katerih so najvažnejši: tamburaški, dramski ženski, socijalni in pevski. Vsak član društva sodeluje pri onem odseku, do katerega čuti veselje. Tako je skoraj vsak odsek zabeležil tekom enoletnega obstoja društva tudi marsikak uspeh. Samo pevski odsek ni napredoval tako kot bi si želeli. Toda tudi to je odstranjeno: pevski odsek poučuje sedaj učitelj g. Josip Križman, ki se je lotil dela z vso resnostjo. Pevci zahajajo sedaj z veseljem k vajam, ki so vsako sredo in soboto ob pol 20. v društvenem prostoru. Dne 4. marca priredi društvo v Narodnem domu veliko akademijo. Ob tej priliki bodo nastopili skoraj vsi društveni odseki. Opozarjamo zato že danes našo javnost, da poseti to prireditev, ki bo pokazala vse naše tiho in smotreno **delo!**

Grajski kino: Od danes četrtka naprej najboljša in najnovejša Abrahamova opereta: »Ljubezen z neba«. Krasen vesel film, v katerem igrajo glavne vloge: šarmantni in galantni ljubljenec vseh dam Hermann Thimig, očarljivo črnooka in črnolasa Magda Schneider in pa kralj vseh komikov, vedno ponižani toda vedno veseli in dobro razpoloženi Szöke Szakall. Kritika pravi o tem filmu: Zopet po dolgem času film Hermanna Thimiga, ki navdušuje.

Kino »Union«: Do vključno četrtka izborna opereta **»Halo Baby«.** Od petka dalje prvovrstni kriminalni in pustolovski film **»Pustolovščine noči«** z Jeny Jugo in Hansom Brausewetterjem. To je obenem prva kriminalna opereta Paula Abrahama z zelo napeto in zabavno vsebino!

Nalezljive bolezni. Na področju Slovenije je obolelo v času od 22. do 31. januarja za tifusom 38 oseb, za škrlatinko 43, za ošpicami 18, za dušljivim kašljem 24, za davico 237, za šenom 27, za otrpneniem tilnika 7, za nalezljivo vročico pa 3 osebe. Od navedenih primerov jih je bilo 12 smrtnih, in sicer je umrlo 9 oseb za davico, 2 za dušljivim kašljem, 1 osebo pa je pobral tifuz.

Živalske kužne bolezni. Na področju dravske banovine se je pojavila v zadnjem času svinjska kuga na 45 dvorcih, gniloba čebulne zalege na 4, svinjska rdečica na 3, perutninska kolera na 2, vranični prisad na 2, steklina, konjske garje in mehurčasti izpuščaj goved pa na enem dvorcu.

Sejem za živino. Na sejem 14. tm. je bil dogon živine precej velik. Prignali so 414 glav živine, in sicer 7 konjev, 11 bikov, 118 volov, 269 krav, in 9 telet. Kupčija na sejmu je bila precej živahna in je bilo prodanih 257 glav. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 3—3.50, pol debeli 1.75—2.50, voli za rejo 1.25—1.75, biki za klanje 2—3, debele krave 1.50 do 3.75, plemenske 1.25—2, krave za klobasarje 0.75—1, mlada živina 3.50—4, teleta 4—5 Din. Mesne cene: volovsko meso 1. vrste 8—10 Din, 2. vrste 6—8; meso bikov, krav in telic 4—5 Din; teletina 1. vrste 12—14 Din, 2. vrste 8—10 Din, sveža svinjina pa 10—16 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.8 stopinj pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 6 stopinj pod ničlo. Tlakomer je kazal ob 7. uri pri 13.5 stopinjah 734.9, reduciran na ničlo pa 733.2; relativna vlaga 90; vreme jasno; veter severozahodnik.

Ukradena slanina. Ko je davi stopil mesarski vajenec Martin Mohorko, zaposlen pri mesarju Bachu v Stritarjevi ulici, za hip v Dovečarjevo trgovino in pustil zunaj cekar, v katerem je imel okrog 3 kg sveže slanine, mu je vse skupaj odnesel neznan dolgoprstnež. Vajenec je prijavil tatvino policiji.

Obup nad življenjem. Hude razmere so pripravile v Hotinji vasi stanujočega 24letnega brezposelnega delavca Ignaca Rajhmajerja do obupa. Že delj časa je hodil okoli potrt, sinoči pa je v njem dozorel zadnji sklep. Zaklenil se je v svojo sobo in izpil večjo količino octove kisline. Še pravočasno so opazili, domači njegovo dejanje, in ker je še kazal znake življenja, so poklicali mariborske reševalce, ki so ga z avtom prepeljali v bolnišnico. Tam so nesrečnežu isprali želodec in mu ohranili življenje.

Tri žrtve poledice. V Pesnici se je spodrsnilo včeraj na poledenelih tleh 69letnemu dninarju Alojziju Draskoli, ki si je pri padcu poškodoval desno nogo nad kolenom. Istega dne je padel v Zgornjih Hočah 35 letni delavec Simon Čurič in si poškodoval desno nogo v gležnju. Pretekli torek pa je padel na poledenelih tleh v Krčevini 64letni posestnik Ivan Heu in si zlomil desno nogo pod kolenom. Vsi trije ponesrečenci so morali iskati pomoči v tukajšnji bolnišnici.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjevanju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, pri bolečinah v kolku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** izdatno izpraznjenje črevesja in **osvoboditev od občutkov tesnobe.**

Na odno gledališče

Repertoar.

Četrtek, 16. februarja ob 20. uri: »Švejk — drugi del«. Red A.

Petek, 17. februarja: Zaprto.

Sobota, 18. februarja ob 20. uri: »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Prvič v sezoni.

Nedelja, 19. februarja ob 15. uri: »Švejk —drugi del«. — Ob 20. uri: »Pri belem konjičku«. Znižane cene.

»Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«, je izredno učinkovita in zabavna komedija, delo znanega češkega dramatika Františka Langerja. Ta komedija je ob koncu pretekle sezone dosegla na našem odru popoln uspeh, a so jo radi zaključka sezone uprizorili samo parkrat. Letošnja premiera bo v soboto, 18. t. m. Opozarjamo na to predstavo vse one gledališke obiskovalce, ki si te komedije lani niso ogledali.

»Švejk — drugi del« kot popoldanska predstava. Zabavna vojaška satira »Švejk — drugi del« se ponovi kot popoldanska predstava v nedeljo, 19. t. m. ob 15. uri. Drugi del »Švejka« je poln komičnih situacij ter se godi v ruskem ujetništvu. V naslovni ulogi priljubljeni komik Daneš.

Revijsko opereto »Pri belem konjičku« bodo ponovili v nedeljo, 19. tm. zvečer po **znižanih cenah.**

Pri ljudeh z neredním delovanjem srca povzroči kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice,** če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljanje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez neprilike. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Hotel Halbwidl »Stara pivovarna« vsak dan specialiteta: čevabčiči, ražnjiči in druge specialitete.

Štorklja v tovarni. V tovarni Oocktor & drug so včeraj pri delu napadli porodni krči neko 18 letno delavko. Poklicali so reševalni avto in jo pripeljali v porodnišnico.

Akrobat Dragan Aleksič — vlomilec. Mariborčanom je še prav gotovo v spominu akrobat Dragan Aleksič, ki se je lansko leto spomladi produciral s svojo sestro na žici, ki je bila pripeta nad Trgom svobode. Nikdo izmed Mariborčanov bi si ne bil takrat mislil, da bo akrobat Aleksič, ki je vzbudil precejšnjo senzacijo, postal vlomilec. Te dni je bil zasačen v Novem Sadu, ko je hotel vlomiti v stanovanje novosadskega dopisnika »Politike«. Aleksiča je policija izročila sodišču, ker ga je osumila, da ima na vesti tudi druge vlome.

S policije. Nič posebnega nimajo zabeleženega danes v policijskih bukvah. Aretirani so bili neki krošnjar Tomo C., berač Ivan M. in potepuh Alojzij A. Prijavljeni pa so bili Suljo M. in njegovi tovariši zaradi pretepanja in grdega obnašanja ter neki Ernest T., ki je pijan kolovratil po ulicah in kalil nočni mir.

Ptujski vlomilci imajo slabe svedre. Preteklo noč je bil izvršen v Ptuju drzen nočni vlom v pisarno Predujemnega društva v Panonski ulici. Kakor je bilo ugotovljeno, so se svedrovci že zvečer skrili v kletne prostore zgradbe, v kateri je pisarna Predujemnega društva. Ko je v hiši vse utihnilo, so šli na posel. Najprej so s ponarejenimi ključi odprli dvojna vrata in tako prišli v notranjost pisarne. Tam so se lotili železne blagajne, v kateri je bilo nad 150.000 Din gotovine. S svojimi svedri so navrtali najprej gornjo ključavnico, odstranili močne železne okove in nato skušali odpreti še spodnjo ključavnico. Niso pa imeli sreče. Ker je v poslopju tudi pošta, jih je najbrže premotil ropot poštarjev in poštnega voza, ki gre k prvemu jutranjemu vlaku na postajo. Opustili so svoj namen, pobrali svoje svedre in izginili brez sledu. Prvi je davi opazil vlom hišnik, in obvestil o tem ptujsko policijo, ki je ugotovila, da so vlomilci prebrskali tudi vse predale pisalnih miz, kjer pa niso našli več ko 12 Din gotovine. Za storilci je uvedena obširna preiskava in je upati, da bodo **kmalu v rokah pravice.**

Mariborska mestna podjetja

V LETOŠNJEM PRORAČUNU SO PREDVIDENI IZDATKI NA OKROGLO 19 IN POL MILIJONA Din, DOHODKI PA NA 19 MILIJONOV 800.000 Din.

Že delj časa je mestna občina mariborska proučevala vprašanje reorganizacije mestne uprave. Že meseca decembra 1931. je bil na proračunski seji mestnega občinskega sveta izvoljen poseben odsek za izvedbo reorganizacije. Njegov namen je bil ugotoviti splošna načela, po katerih naj bi se reorganizacija izvedla, in načela, na katerih naj bi reorganizirana mestna uprava bazirala. Radi bolj temeljite proučitve problema so sodelovali pri reorganizaciji vsi načelniki odsekov mestnih občinskih ustanov in podjetij. Na podlagi zbranih podatkov so se ugotovili poglavitni nedostatki, obenem pa tudi nove smernice, ki naj bi v bodoče vodile gospodarsko politiko mestne občine mariborske. Radi prevelikega obsega poslov, ki jih zavzema danes mestna uprava, niso združitve tolikih uradov v eno samo upravno telo več primerne. Radi tega je bil tudi onemogočen jasen pregled poslov mestnega knjigovodstva in poslov ostalih mestnih ustanov in podjetij. Upravne funkcije niso bile vedno primerno razdeljene in je bila otežkočena in komplicirana zlasti kontrola.

Upoštevajoč vse navedene razloge, je občinska uprava zato izvedla reorganizacijo. Izdelan je bil poseben statut na podlagi smernic odobrenih na raznih sejah mestnega občinskega sveta, da se ustanovi v okviru mestne občine samostojna upravna, organizacijska, finančna in premoženjska enota z nazivom Mestna podjetja, katere področje obsega gospodarsko donosno udejstvovanje mestne občine, ločeno od njenega upravno-političnega in skrbstvenega udejstvovanja.

Organizacija gospodarskega udejstvovanja mestne občine se je zato izvedla ob točnem razlikovanju vodstvenih, upravnih in izvršilnih poslov po načelu striktne ločitve administrativnih funkcij od kontrolnih. Pri tem so se upoštevala načela enotnega vodstva in disponiranja ter točno opredeljena odgovornost posameznih organov. Posli upravno-političnega in socialnega značaja so usredotočeni v mestnem uradu, posli mestnih podjetij pa se opravljajo po načinu gospodarskega poslovanja. Obračunavanje mestnih podjetij se vrši po načelih trgovsko-industrijskega računovodstva in na temelju sistematične kalkulacije. Jasen pregled poslov pa omogočuje mehanično in ne komplicirano upravljanje.

Pod mestna podjetja spadajo z vso svojo imovino in obvezami mestni vodovod, klavnica, plinarna, električno podjetje, pogrebni zavod, avtobusni promet, mestno kopališče, Mariborski otok, uprava mestne imovine in gradbeni sklad ter gradbena uprava. Te dni bo natančno določena in tudi ocenjena vrednost vsega inventarja in nepremičnin Mestnih podjetij. Postavke, ki so vnešene v letošnji proračun, so kalkulirane na podlagi lanskih dohodkov in izdatkov. V bodoče pa ne bodo Mestna podjetja več vnešena v proračun, ampak bodo izdala ob koncu leta svojo bilanco, iz katere bo razviden napredek ali zastoj posameznega podjetja.

V letošnjem proračunu so predvideni izdatki Mestnih podjetij na 19 milijonov 788.882 Din. Od tega odpade na prejemke osebja, ki je zaposleno v podjetjih, 2 milijona 76.207 Din, na obrestovanje in amortizacijo 6 milijonov 992.595 Din, na upravo mestne imovine 700.706 Din, na upravo mestnih kopališč 422.870 Din, na greznice 182.610 Din, na upravne stroške 600.000 Din, na služnine 2 milijona 392.874 Din, na davke, pristojbine in zavarovalnine 919.416 Din, na vzdrževanje poslopij 146.640 Din, na vzdrževanje omrežja 987.500 Din, na vzdrževanje strojev, aparatov vozil in inventarja 592.100 Din, na pisarniške potrebščine 132.890 Din, na obratni material 2 milijona 206.400 Din, na nove naprave 1 milijon 373.070 Din, na razno pa 63.004 Din. Dohodki pa so predvideni na 19 milijonov 820.696 Din, in sicer bo dala uprava mestne imovine 2 milijona 353.666 Din, uprava mestnih kopališč 577.200 Din, greznice in drugo 344.610 Din, donos obratov 12 milijonov 686.060 Din, razni drugi dohodki 1 milijon 109.160 Din. Med dohodki je predvideno tudi posojilo v znesku 2 milijona 750.000 Din.

Prof. dr. Bujas o psihoanalizi in individualni psihologiji

Sobotno predavanje v Ljudski univerzi.

Prošlo soboto je predaval v okviru Ljudske univerze v nabito polni dvorani naš domači učenjak-dušeslovec, univ. profesor dr. R. Bujas iz Zagreba o Freudovi psihoanalizi in zatem v nedeljo o Adlerjevi individualni psihologiji. V naslednjem poizkušamo podati osnovne poteze obeh predavanj.

Govoreč o psihoanalizi, jo je g. predavatelj ocenil kot doktrino, t. j. kot sistem mišljenja, varovanja ali kot nauk, ki deluje bolj na čuvstveno plat človeka in se za to poslužuje v največji meri propagande, ki ustvarja svoje fanatične privržence — prisegajoče na svojevrstno ideologijo. To jo razlikuje od znanstvenega dušeslovja, ki je metodično urejen sistem spoznanj in ki objektivno posmatra in kritično ocenjuje pojave duševnega dogajanja. Na pariški kliniki za duševne bolezni, »Salpetriere«, ki jo je vodil sloviti Charcot, se je seznanil mladi dunajski zdravnik dr. Freud s takozvanim katartičnim zdravljenjem duševnih oboleni, ki ga je ugotovil asistent Janet (1886). Janet se je poslževal hipnoze kot sredstva za ojačeno spominjanje doživljajev, povzročajočih obolenje. Od njega je tudi prevzel Freud malo izpremenjeno imenoslovje: analiza, odrivanje (Verdrängung), kompleks, katharsis (očiščenje, moralna desinfekcija) itd. Freud je spoznal principielno važnost Janetove metode za zdravljenje histeričnih ter je l. 1895. ugotovil, da nastajajo nevrotične motnje iz konflikta zavesti (vesti) in nagonskih teženj (libido) odrinjenih v nezavest, ki so spolnega značaja. Bolnik išče nov predmet svojih nagonskih teženj v zdravniku, ki mu pomaga k poplemenitenju (sublimaciji) teh teženj v umetniškem ustvarjanju, blagotvornosti itd. Pomen spolnosti razširi Freud na razmerje otrok do roditeljev (infantilna spolnost), samooboževanje (narcizem), v takozvani Eidipov kompleks (spolno razmerje do lastnega očeta, matere), homoseksualnost (prijateljstvo med enakospolnimi). Razvoj Freudove metode prikazuje te-le stopnje: katartično (očiščujoče) zdravljenje (z dr. Breuerjem) s pomočjo hipnoze, važno Freudovo spoznanje zdravljenja brez hipnoze z »Drängen und Verdrängen« odrivanja, svobodno miselno združenje po prostih somislih (asociacija) ter tolmačenje sanjskih tvorb kot simbolično javljanje v nezavest odrinjenih želja (libide).

Kritično oporeka prof. dr. Bujas pravilnost rezultata psihoanalitičnega postopka, ki zavisi od eksaktnosti metode. Zgolj praktični uspeh še ne dokazuje znanstveno pravilnost. Primer Mesmerja, Kneippa, Zeilleisa); svobodna asociacija je namišljena, ker bolnik že v naprej vé, kam meri analitik, ocenjujejo se le oni spominski doživljaji, ki so v skladu s predpostavljeno teorijo, dočim se pušča celina spominjanja v nemar. Zdravnik konečno, indirektno sugestivno upliva na bolnika ter mu vsili svoje namere.

Psihoanaliza nudi gotovo dragocena opazovanja, ki morejo služiti v poedinih primerih kot material za dušeslovno proučavanje ter je v svoji celoti genialna konstrukcija posplošenih poedinih ugotovitev, ki pa ne more zamenjati strogo nepristranskega dušeslovja.

Sport

Zvezno smuško prvenstvo na 30 km bo v nedeljo 19. t. m. v Delnicah. Prijave je poslati na JZSS v Ljubljani. Startalo se bo v razredih. Žrebanje in objave proge bodo v Delnicah v soboto ob 20., start v nedeljo ob 9. Tekma šteje za oceno za dosego zimskosportnega znaka. Zaprošena je polovična vožnja ter bo pravočasno javljeno, ako bo dovoljena.

Sportniki za brezposelne. Kakor smo že poročali, priredijo mariborski nogometni klubi v nedeljo 19. t. m. na igrišču ISSK Maribor nogometni brzoturnir. Vsi štirje sodelujoči klubi bodo nastopili v najmočnejših postavah. Za zmagovalca v tem turnirju je darovala znana mariborska tvrdka B. Divjak lep pokal.

Občni zbor SK Svobode. Preteklo soboto je imela mariborska »Svoboda« svoj 13. redni letni občni zbor, na katerem je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik ravnatelj Ošlak, podpredsednik St. Vidovič, I. tajnik Selin-

Karel Čapek:

Helena

Sledili so nemoteni dnevi, ko sta hodila skupaj v radosti, ki je ni nič kalilo. Bog je razprostrl po njunih potih odkritja in pustolovščine; tu sta našla ptičke v gnezdu ali sta preplašila zajca, tam sta sedela ob vročem popoldnevu na podeželskem kegljišču molče sredi kokoši in piščet, tu ju je presenetila ploha na polju ter ju, presrečna, vrgla v kolibo poljskega čuvaja; mavrica je zgradila pred njima čarobna vrata zmagoslavja, srnja družina se je pasla na jutrnji seči, v mladem gozdu sta vedela za kraj, kjer je rasel rekordni goban, ki ga ni nihče drug našel. Drugič sta pokopala mrtvega lisička, našla encijan in ljubke ciklame, odkrila sta ženico, ki sta hodila k njej na mleko in ki je rekla zadovoljni Heleni »mlada gospa«; in tako je bilo brez števila pustolovščin in prigod, ki sta jih skupno preživela in za katere sta si bila drug drugemu hvaležna. Helena se je navzela vseh njegovih mladeniških pristrastij, poživljenja od dvojne radosti: od radosti nad novim in od radosti nad skupnim interesom. Zedinila sta se v vsem, kar je njega veselilo. Rekla je »naše ciklame«, toda to je bil on, ki jih je našel; vse je bilo njegovo delo, vse je šlo najprej skozi njegove oči in je vrelo iz njegovega bogastva; uboga Helena, kje je tvoj delež v tem skupnem svetu? Ah, tega Helena ne ve, a smehlja se s povešenimi očmi; njeno delo je ta sloga, njena zasluga je velika, njeno srce je čvrsto in toplo; vedite, da je on vse odkril, toda ona je iz tega napravila skupno in složno radost. Zbogom za danes, Helena, in jutri pojdemo zopet nekam; hvala vam, da je bilo danes tako lepo.

Odpeljal se je, in Helena mu je večkrat pisala; prvič se je skoro prestrašil njene trde, neubrane, prevelike pisave; videl je, da so v njej neke silnosti, ki jih doslej ni poznal. Njen slog se mu je zdel izumetničen, njeno veselje prisiljeno, in ni mogel razumeti, zakaj naj čita sedaj o encijanih, ki so odcveteli, ali o najdbi pasjega okostja v »našem« rovu. Ni vedel, kaj naj na to odgovori. Kar čudno je, kako malo ostane od najlepšega soglasja, če niso ljudje skupaj.

Tudi Helena se je z jesenjo vrnila, a mnogo, premnogo je izgubila na praških tleh. Hodil je z njo rad na rob mesta, kjer se bije majhna bitka med deželo in mestom. Tu so nespravljivi trenutki, polni puščobe in tesnobe, ko se vam zdi, da stojite na utihlem bojišču, kjer umirata na razvalinah ranjena dežela in že skoraj mrtvo mesto. So pa tudi kraji velike preprostosti, kakor Bela gora; gozdovi, dolge opuščene rebri in zlasti reka, krasna in skrivnostna med vsemi rekami na svetu. So jutranje ure, najlepše od vseh, nepoznane mestnemu prebivalcu. Peljite se zarana s parnikom proti struji; slišali boste tako zaupljive glasove, da jih ne bi nikoli pričakovali tako blizu človeškega bivališča.

Neko jutro sta plula ob Braniku. Bil je srebrnosiv jesenski dan. Vltava se je zdela, da šumi tiho in kovinsko. Nenavadna tišina je bila v vsem tem in toliko umirjene otožnosti, da je nehote začel govoriti sam o sebi. Pravil je o tem, kaj je hotel biti, a ni postal, kaj je hotel delati, kaj mu je ušlo; tožil je samega sebe in izlil svojo nezadovoljnost v enem curku. Zdelo se mu je, da se s svojo izpovedbo iznebiva vse malodušnosti in slabosti. Bilo mu je, kakor da gleda obenem iz daljave, morda z drugega brega, na kamenit pas navigacije.

Tu gresta po jezu dva človeka, čisto majhna v primeri z reko, ravnino in nebom, kakor da naj bi samo predočevala samoto in zapuščenost.

»Helena,« je rekel, saj tole ni življenje. To je staranje, dolgčas, ubijanje časa ali kar hočete, a življenje to ni. Za nič nisem in nič ne znam; in če kaj delam, čutim že naprej: čemu prav za prav? Saj jaz sam nimam nič od tega. Jaz sam! Vse življenje sem mislil le nase, in glejte, nič nisem prav za prav sam zase storil. To ni življenje. Pomagaj si, človek! Toda kako more sebičnež pomoči sam sebi? Helena, marsikaj sem že izkusil, toda najžalostnejši je občutek lastne slabosti. Toliko stvari mi je omrzelo. Vi me poslušate, a sploh ni vredno poslušati. Čudim se, da ste tako potrpežljivi. Glejte, kako veliko ribo je onile ulovil.«

Kazal je s — prstom: Helena je dvignila povešene oči, a ni pogledala za njegovim prstom; žareče se je ozrla nanj. Ta pogled ga je zmedel, in ni vedel, kaj bi rekel; ublaževal je, kar je govoril prej, in se začel šaliti. Toda Helena je bila, kakor da ji je kdo podrezal grlo; ni govorila in ni poslušala, izprehod se je končal skoro pri slabi volji, na parniku nista govorila, bilo mu je malone dolgčas in rad se je poslovil. Drugi dan mu je pošta prinesla Helenino pismo. Odpiral ga je z nemirnim srcem.

»Še danes,« se je začenjalo pismo z razburjeno pisavo,« se Ti moram zahvaliti, dragi moj najdražji...«

Izpustil je pismo, kakor da ga je kdo po roki udaril. Ta nepričakovani »Ti« in »najdražji«, — ali je zblaznelo to dekle? Moral je hoditi po sobi, da je to pogoltnil; čutil je sramoto in ponižanje, v tla bi se najrajši udrl. Kaj še?

»Še danes se Ti moram zahvaliti, dragi, moj najdražji, za najlepši dan svojega življenja. Dal si mi vse, dal si mi ljubezen. Še včeraj sem živela težke sanje, to ni bilo življenje. Danes stojim pri oknu z odprtim naročjem. Ti si, Ti si tisti, ki mu ga odpiram, najdražji, to si Ti? Vem da sem blazna. Morda bom že za hip obžalovala, kar sem Ti napisala. Strašno hitim, da Ti povem vse, preden pride ta hip obžalovanja, kajti rajši hočem obžalovati, kakor da bi Ti tega ne povedala. Poljubljam Te, poljubljam Te, moj dragi, nič me ne izprašuj, ker ne vem, kaj se godi z menoj! Ne, to ni bilo življenje, to so bile moje strašne sanje, dragec. Hvala, hvala, Tvoja sem in nečem imeti ničesar, kar ni Tvoje. Hotela bi Ti objeti noge, z vsem telesom se ponižati, ker sem tako Tvoja, da ne morem več drugače. Nesi me, ljubček, glavo položim na Tvojo ramo, in Ti me poljubljaš, ne veš, da me ni še nihče poljubljal? Ah, ko bi bila s Teboj

Helena.

Dragi, najdražji, bojim se večera, daj mi roko, misli name, saj je to moja prva noč!«

(Se bo nadaljevalo.)

Radislav Rudan

Svakinja

Tedaj je zagorelo v Ludu. Planil je kvišku, pograbil stol in zarjul nad krohotajočo se družbo:

»Kdo jo je naročil?«

Sosedje so utihnili. Grobna tišina je nastala v pivnici.

»Ti!« je šiknil naposled Podraženov in se iznova zarežal.

»Dve že imaš!« so se oglasili hkrati ostali.

»Ponovi!« je zatulil Luda in planil proti Nacetu, ki je pograbil steklenico, da bi mu jo zagnal v glavo.

»Ti!« je ponovil fant in zamahnil, toda steklenica je zadela ob stol in se razbila.

Luda je zarjul še besneje. Zagnal se je v Naceta in ga podrl na tla. Tedaj so se dvignili vsi in nastal je pretep, da so se lomili stoli in mize in so žvenketale razbite steklenice in čaše. Luda se je boril kakor lev. Ves svoj gnev, vse svoje sovraštvo do teh glodalcev njegovega trpljenja je izlil v to borbo. Drugega za drugim je podiral, in kar jih ni vrgel ob tla, so zbežali kakor prestrašeni zajci. Bežali so v kuhinjo, na dvorišče, na cesto, Luda pa je vihral za njimi in jih bil, da so tulili od bolečine in od strahu.

»Jaz vam pokažem, psi lajavi, glodati tuje kosti!« je rjul in divjal za njimi še po vasi, da je drevilo na kup staro in mlado, moško in žensko, in se naslajalo nad nenavadnim prizorom.

Tedaj je prišla mimo Malka. Opazila je razdivjanega moža, kriknila od groze in planila k njemu.

»Luda!« je zaihtela, »kaj počenjaš? Luda!«

»Razbijam jim gobce, da ne bodo več lajali,« se je zadrl Luda in si oddehnil. Razoglav in raztrgan je stal sredi ceste kakor razbičan vihar. Iz ran po obrazu in rokah mu je curljala kri, da je bil ves spačen in grozen. Prestrašena in obupana se ga je oklenila žena, ga zgrabila za roko in ga vlekla domov.

Krog njiju se je zgrnila vsa vas, tulila, se krohotala in piskala.

»Kam ga vlečeš?«, se je zadrl nekdo, »saj ni tvoj!«

»Hana naj bi prišla ponj!« je zakričal drugi.

»Da si še upa med ljudi!« je zarjul tretji.

Žvižg in krohot je sledil tem klicem, se zasekal v Malko, jo udaril in zrušil na tla. Luda jo je pobral in odnesel domov.

Pod Rongovo streho je dozorevalo zlo. Raslo je v vihar in katastrofo. Zaman je molil Luka pred Križanim, zla ni mogel premoliti, ni ga mogel zadržati, kajti ko se je utrgalo v bregu, je moralo zdreveti v prepad, prej mu ni bilo miru in obstanka.

Ona nedelja je Malki odprla oči. Nobena laž jih ni mogla več zamegliti in preslepiti. Vedela je, da je izdana in prevarana po lastnem možu in po lastni sestri. Sramota in užaljenost sta se mešali v njeni duši z ljubosumnostjo in jo bičali kakor vihra. Iskala je rešitve in izhoda, a najti ga ni mogla. Življenje v hiši ji je bilo pekel, a v tem peklu ni gorela sama, goreli so vsi: ona, Hana, Luda in Luka. Od zunaj pa so butali vanjo valovi zasmehovanja in škodoželjnosti, kakor valovi razbičanega morja v potapljajoči se brod.

Tako je prihajala in je naposled prišla ura, ko se je imela dopolniti usoda. V samotni Hanini sobi je zaplakalo drobno, nedolžno dete. Razprostrlo je prvič svoje šibke ročice, odprlo svoje drobcene očke in gledalo v svet, kamor ni prinašalo sreče in smeha, kamor je prinašalo samo trpljenje in sramoto.

Malka je začula ta plač, zagledala je to drobno in ubogo stvarco. Zanjo pa ni bila drobna in uboga. V njenih vročičnih mislih je rasla v silno, solnce zatemnevajoče, svet razdirajoče zlo, ki je iztegalo proti nji svoje roke, da bi jo zadušilo, ji izpilo kri, jo oropalo življenja in sreče. Pred njim jo je obšla groza, da je vztrepetala in iskala rešitve iz prepada, kamor jo je pehalo in ji zapiralo pot do rešilnega brega. In ta groza je rastla, jo osvajalo vso, zorevala v misel, črno in strašno kakor peklo. Planila je h Hani, se ji sklonila prav do trpečega obraza in ji zašepetala:

»Umori ga!«

Kakor zadeta zver je zarjula uboga mati. V njenih velikih temnih očeh je zagorel blazen plamen strahu. Njena levica je stisnila k srcu ono drobno, nedolžno bitje, njena desnica pa se je iztegnila proti sestri, ki ji ni bila več sestra, ampak na njeno dete, na njeno vse na svetu prežeča stvar.

Malka pa se ni dala odgnati. V njeni glavi ni bilo več prostora za preudarek. Njena blazna bol je trepetala pred tisto živo kepico, zato jo je hotela zdrobiti, jo pretvoriti v nič, da se je reši, osvobodi za vedno. In njene ustne so ponavljale samo eno:

»Umori ga! Umori ga!«

»Na pomoč!« je upila Hana in stiskala še tesneje k sebi svojega otroka, se borila še obupneje proti zveri, ki je rasla pred njo v silno, temno pošast in iztegala proti nji svoje ostre okrvavljene kremplje. Ti krempiji so prihajali vedno bliže, se zabadali v njene roke, v njena bela nedra, v drobno živo kepico na njenem srcu. Strašna roka je zgrabila njeno dete, da je zavekalo, se zvilo od bolečine, utihnilo in padlo mrtvo na tla . . .

Hana je planila k njemu, ga zgrabila, pritisnila k sebi, mu hotela vdehniti novega življenja v negibno telesce; toda bilo je zaman. Tedaj je položila mrtvo dete na posteljo, zarjula in planila na morilko. Strašna kakor vihra je bila s pestmi v njen spačeni obraz, jo grizla, trgala in lomila.

A v tistem trenutku se je pojavila med dvermi sključena postava strica Luke. Planil je v sobo in se zagozdil med sestri, ju ločil in vrgel narazen. Raztrgana in krvava se je zgrudila Malka na tla in se onesvestila, Hana pa je zarjula, planila skozi vrata in zdivjala v noč.

Gola in strašna je bežala po vasi in njen krik je sekal v noč, dramil speče Porečane.

»Umorila mi ga je! Otroka mi je umorila!« je rjula in divjala dalje v noč in mrak. Za njo je drevil pijani Luda, ki ga je bil njen krik prignal iz gostilne, bežalo je polovico razburkane vasi. V njeni do blaznosti izmučeni duši se je podiral svet, se rušil v silen, brezkončen prepad. Ugašala so solnca, se drobili svetovi, kakor v prerokbi o strašnem dnevu sodbe dobrih in zlih.

V njeni sobi pa je ob mrtvem detetu in nezavestni sestri klečal sključen starec. Njegovi sivi lasje so se lesketali v svitu trepetajoče luči, njegove vele roke so se iztegale proti nebu, njegova usta pa so upila k Bogu:

»Zakaj si nam odrekel svojo milost, o Gospod? Zakaj si obrnil od nas svoje sveto obličje in dopustil satanu, da je zasadil svoje kremplje v naše duše? Kaj sem ti storil, da nisi uslišal moj molitve, ki Te je klicala in prosila? Če pa je bila že taka Tvoja sveta volja, in si nas udaril zaradi greha z novim grehom in si nas kaznoval za zlo s še večjim zlom, bodi nam milostljiv vsaj v poslednji svoji sodbi! Bodi nam Oče, ki odpušča svojim otrokom sedaj in na vekomaj storjene grehe . . .«

— Konec. —

Sokolstvo

Iz Sokola Maribor III. Odsek za tombolo ima jutri v petek ob 20. uri v 6 razredu krčevinske šole važno sejo, katere naj se popolnoma zanesljivo udeleže: s. Engelmanova, Ribaričeva, Fürstova ter br. Struna, Cvetko, Žnuderl, Prebevšek, Eferl, Šalda, Homer, Kuder, Jarc in Slavan Ribarič. — Zdravo!

Umor babice zaradi 12 mark.

Nemški listi poročajo o strašnem roparskem umoru, ki ga je zagrešil 20letni Ernest Russ nad svojo 80letno staro materjo. Ker mu starka ni hotela dati denarja za neko maskerado, jo je podivjani fantalin tako premlatil, da je naslednje jutro umrla. Policija je mladega zločinca aretirala nekaj ur pozneje v neki gostilni in našla pri njem še vseh 12 mark, zaradi katerih je umoril svojo babico.

TRAGIČNA SMRT DUNAJSKEGA ARISTOKRATA.

Šele sedaj so prišle v javnosti vesti, da je te dni na Dunaju napravil samomor 84letni baron Gustav Mertens. Pred vojno je bil Mertens eden najbogatejših ljudi v Avstriji. Njegova žena, po rojstvu grofica Forgach in sestrična znanega bivšega avstrijskega poslanika v Beogradu, je podedovala ogromno premoženje, vredno 300 milijonov kron. V času inflacije pa je Mertens izgubil skoraj vse svoje premoženje. Najprej je oddajal sobe v svoji ogromni hiši na Dunaju, ko pa je moral pozneje zato, da poravna svoje dolgove, prodati tudi to palačo, je ostal brez vsakih sredstev in dohodkov. Pred tremi leti se je moral preseliti s svojo ženo v majhno sobico neke dunajske mestne ubožnice. Ko pa mu je pred nekaj meseci umrla žena, ga je uprava ubožnice deložirala iz njegove sobice in ga namestila v skupni sobi z ostalimi ubožci, ki jih je v sobi 30. Od tedaj je stari, obupani aristokrat pogosto pravil, da se bo usmrtil. Svoj sklep je pred dnevi tudi res izvršil in se ustrelil v samotnem vrtu ubožnice.

NERODNA PRAKSA JAPONSKEGA POŠTARJA.

V nekem majhnem mestu na Sahalinu je bil dolga leta nameščen neki japonski poštar, ki bi bil moral vsak dan obiti več znatno oddaljenih naselbin, kar pa se mu ni zljubilo. Sedaj je preiskava ugotovila, da je mož že vsa zadnja tri leta zatajeval pošto in pisma ter dopisnice shranjeval doma in jih sortiral z namenom, da jih bo nekega dne vendarle odnesel naslovnikom. V teh treh letih pa se je nabralo že kakih 4000 pisem in dopisnic. Poštarju je bilo to preveč in je vso pošto nekega dne sežgal na gromadi. Poštna oblast pa je njegovo dejanje izsledila in ga seveda primerno kaznovala.

šek, II. tajnik Drčar, I. blagajnik I. Hetzl, II. blagajnik Vrabl, sekcijski vodja Karner, namestnik Allmer, gospodar Vrabl, odborniki: Knez, Presl in Ružič. V šahovsko sekcijo sta bila izvoljena V. Vidovič in Reiter, v lahkoatletsko sekcijo Belgott, Petejan in Drevenšek, v zimsko sportno sekcijo pa Ružič in Allmer.

Vremensko poročilo s pohorskih zimskosportnih postojank. 16. februarja ob 7. uri zjutraj: Mariborska koča — 11, jasno, solnce, 15 cm pršiča, sever, smuka dobra; Ruše — 7, jasno solnce, 17 cm pršiča, sankališče uporabno, smuka dobra; Klopni vrh — 10, jasno, solnce, 30 cm pršiča, smuka jako dobra; Koča na Pesku — 14, jasno, solnce, pršiča 50 cm, smuka jako dobra, skakalnica uporabna; Senjorjev dom — 13, mirno, jasno, solnce, 45 cm pršiča, smuka jako dobra; Rimski vrelec — 11, jasno, solnce, 10 do 20 cm pršiča, smuka dobra, skakalnica neuporabna.

Mali oglasi

Razno

NAGELJČKE, šopke, vence. Kličite telefon 27-66 Jemec, vrtnarstvo. 179

POHIŠTVO lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloga pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22. nasproti tvrdke V. Weixl.

VSI KUPUJEMO in prodajamo dobre knjige, starinski porcelan, kakor vaze, figure, servise, zlat nakit, srebrnino, svečnike, nastavke, bronaste predmete, pohištvo, obleke, godala itd. v Grajski starinarni. Trg svobode 1 — kajti tam je najbolje. 443

KOLESA, GRAMOFONE, šivalne stroje, otroške vozičke, popravlja dobro in po nizki ceni znana meh. delavnica J. Gustinčič. Lasten zavod za emajliranje in poniklanje

Prodam

NA PRODAJ omara za obleko in perilo v zelo dobrem stanju. Vprašati v Dr. Karl Verstovškovi ulici št. 6. II. nadstr vrata 19 193

PRODAM TAKOJ NOVO enostanovanjsko hišo z vsemi pritiklinami z zemljiščem vred, ki meri približno 1700 kvadratnih metrov, je na zelo lepi sončni legi, pri mestu Mariboru, na mirnem kraju, davka prosto, pripravno za vsakega upokojenca ali obrtnika. Stane 98.000.— Din. V poštev pridejo samo kupci z gotovino. Vpraša se v upravi »Večernika« v Mariboru, Gosposka ul. 11. 450

Oglašujte!

Sobo odda

NA STANOVANJE in dobro domačo hrano sprejmem dva boljša delavca. Ruška cesta 29, I., levo. 517

SOBO, lepo opremljeno, snažno, strogo separirano, oddam. Linhartova ulica 4. 475

Kupim

SPORTNI VOZIČEK kupim. Ponudbe pod »Otroški« na upravo »Večernika«. 516

Lokal

TRGOVSKI LOKAL z izložbo in skladiščem, evtl. stanovanjem, v prometni ulici vzamem v najem. Ponudbe na upravo pod »Centrum«. 515

Službo išče

TRGOVSKI POSLOVODJA, specerist, pošten, marljiv in dober prodajalec, želi s 15. marcem premeniti službo. Cenjene ponudbe poslati na upravo »Večernika«. 507

Proti gotovini se proda po globoko znižani ceni

10 spalnic

8 jedilnic

pri inventuri izločeni modeli, vendar v prvovrstni kvaliteti.

„WEKA" Maribor, Aleksandrova c. 15

Dve veliki Lutzovi peči

uporabni za pisarne, dvorane ali pančne prostore

ceneno na prodaj

Interesenti naj se zglasijo v upravi „Večernika" dnevno med 9. in 10. uro

Čitajte „Večernik"!

Za pomlad

prinašamo kot novost

moderne kratke jopice 180·-

okusne puloverje 115·-

čepice iz klobučine 30·-

celofan portice meter 1·50

pajcolani za klobuke

nikljaste okraske

C. BUDEFELDT

Gosposka ul. 4-6

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru